

EDÓ GERGELY ALFONSÍN

SOLSTIȚII

EDÓ GERGELY ALFONSÍN

SOLSTIȚII

Călătorii spre și dincolo de eu

Traducere din limba maghiară:

ZOLTÁN ALPÁR SZÁSZ și PIROSKA ZSIDÓ

EDITURA CURS

2024

© 2024 EDIT GERGELY. Toate drepturile rezervate.

Lectură și corectură: CRISTINA BODNĂRESCU

Stilizare: MONICA HRISCU

Copertă și fotografii: VIVIEN MIRON-VILIDĂR

Editor: MONICA HRISCU

Tipar: SC MEGA PRINT SRL

ALFONSÍN GERGELY EDÓ

Napfordulók

Copyright © Alfonsín Gergely Edó, 2020 © Ábel Kiadó, 2020 Toate drepturile rezervate.

Prezentul volum este o traducere autorizată a ediției în limba maghiară apărută în 2020 la

Editura Abel, Cluj-Napoca, România

EDITURA CURS

Al. Padin nr. 12 apt. 35, 400508 Cluj-Napoca, România

tel. 0727-305103, contact@edituracurs.ro

www.edituracurs.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Gergely, Edó

Solstiții : călătorii spre și dincolo de eu / Edó Gergely Alfonsín ; trad. din lb. maghiară:

Zoltán Alpár Szász și Piroška Zsidó. - Cluj-Napoca : Curs, 2024

ISBN 978-606-9685-50-1

I. Szász, Zoltán A (trad.)

II. Zsidó, Piroška (trad.)

821.511.141

PRINTED IN ROMANIA

Prefață

---

pentru dragii mei prieteni și cititori români

Acum vreo zece ani, la lansarea unei cărți de-ale mele la Budapesta, am fost întrebată de gazdă ce mi-ar lipsi cel mai mult de acasă dacă acum, dintr-un motiv sau altul, m-aș muta la Budapesta. Ce are Clujul și nu îmi poate oferi Budapesta? Români, am răspuns fără să stau vreo clipă pe gânduri. Mi-ar lipsi românii mei și e unul dintre motivele pentru care îmi place să locuiesc acasă, am mai adăugat. Cuvintele mele au fost primite cu surpriză. Presupun că nu se prea aud astfel de răspunsuri. Da, sunt secui-maghiar din Transilvania, formată intens încă din copilărie de prietenii cu sași, români și romi. Nu sunt doar fiica părinților mei, ci și a timpurilor în care trăim, a meleagurilor unde m-am născut și am crescut și care încă îmi hrănesc corpul și sufletul. Spiritul locului pe la noi are multe înfățișări, multe culori, în garderoba lui regăsindu-se multe și felurite veșminte. Răspunsul meu nu e deci unul neobișnuit, ci pur și simplu uman, o simplitate care cred că mă apropie în felul ei de Béla Bartók, celebrul compozitor maghiar, care a fost puternic influențat de folclorul românesc și care toată viața a pomenit cu o căldură specială de români. Am stat opt ani în București, interacționez și astăzi zilnic, prin munca mea, cu români. Ceea ce mi-a oferit și îmi oferă în continuare această interacțiune este binecuvântarea generozității care ajunge la mine prin intermediul lor. Pentru această generozitate,

pentru această mărinimie și abundență, aș dori să le mulțumesc – să vă mulțumesc – prin cartea pe care o țineți acum în mână.

O carte înseamnă o colaborare între povestire și scriitor, între scriitor și editură, între carte și cititor și așa mai departe. La nașterea acestei cărți a avut însă loc o adevărată clacă. Îi mulțumesc lui Zoltán Alpár Szász pentru o primă traducere. Mulțumiri speciale prietenei mele Piroska Zsidó, cu care ne cunoaștem încă din studenție și care acum, printr-o muncă uriașă, a transformat traducerea brută într-o operă literară în limba română ușor de citit și în același timp fără a-și pierde izul specific scrierilor mele. Tot ei îi aparține și traducerea integrală a câtorva dintre textele incluse în volum, semnalate ca atare. Îi mulțumesc Cristinei Bodnărescu pentru lectură și pentru o primă corectură și lui Vivien Miron-Vilidár pentru fotografii și pentru coperta cu care a îmbrăcat cartea. În fine, îi mulțumesc lui Moni Hriscu, directoarea Editurii Curs, care a zis *da* din prima clipă la publicarea acestei cărți, doar pe baza unor articole de-ale mele. Fără încrederea și încurajarea ei și fără munca ei minuțioasă de *pieptănare* a manuscrisului final, această carte în limba română nu s-ar fi născut.

Și îți mulțumesc și ție, drag cititor, pentru că pornești cu noi în această aventură numită *Solstiții*.

Edó Gergely Alfonsín
18 martie 2024, Cluj-Napoca

Cuvânt înainte

---

*Pentru toate există o vreme
și orice lucru de sub ceruri își are timpul său.*

(Ecleziastul 3:1)

Ne este din ce în ce mai greu să trăim în armonie cu ceea ce există. Ne este din ce în ce mai greu să ne trezim dimineața și să ne culcăm seara. Să lucrăm vara și să ne odihnim iarna. Să ne cufundăm cât suntem tineri în viața activă, marcată de responsabilități, iar la bătrânețe să ne retragem și să ne liniștim. Deși Soarele ne sare în ajutor în fiecare zi. Ce-i drept, în orașele mari și în metropole iluminatul public se amestecă deja peste măsură în treaba Soarelui.

Soarele ne sare în ajutor de două ori pe an și cu câte o transformare majoră. Chiar dacă ne facem concediul în iulie sau în august, după solstițiul de vară zilele devin din ce în ce mai scurte, iar sufletul și tot ceea ce trăiește și se mișcă începe să adopte o dispoziție tomnatică, iernatică: se întoarce spre interior, în direcția miezului, a sâmburelui, și se densifică într-un proces de coacere. Și chiar dacă în ianuarie sau februarie pot încă veni geruri cumplite, după solstițiul de iarnă fiecare sămânță, tot ceea ce trăiește și se mișcă începe să se urnească. La început invizibil, dar ulterior cu mișcări din ce în ce mai viguroase, viața se relansează spre suprafață, spre lumină, spre Soare.

Se revarsă și se arată, manifestând tot ceea ce a ascuns și a păstrat în sine, în adâncuri.

Am scris și scriu despre mișcările și tresăririle noastre sufletești, iar Tu, în timp ce citești cartea de față și ni Te alături în resimțirea acestor mișcări și tresăriri, vei privi poate cu alți ochi ceea ce în acest moment pare prestabilit, cioplit în piatră, definitivat. Poate vei recunoaște viața care se desfășoară ca un curent în adâncuri, urnește și ține totul într-o mișcare neîntreruptă, fiindcă viața în sine este curentul, succesiunea valurilor, cu crestele și bazele lor.

Pentru acest volum am selectat dintre scrierile mele publicate în formă tipărită sau *online* între anii 2010 și 2020 pe acelea pe care le-am considerat adecvate din perspectiva mișcărilor naturale și sufletești descrise mai sus. În ceea ce privește ediția originală, de limbă maghiară, a cărții, îmi exprim recunoștința față de Ildikó Szikszai, directoarea editurii *Ábel Kiadó*, care a moșit practic volumul, ajutându-mă în aranjarea conținuturilor. În plus, răbdarea și perseverența ei au fost cele care m-au purtat chiar și în momentele în care eram pe punctul de a abandona speranța că această carte va vedea cândva lumina tiparului.

SOLSTIȚII DE VARĂ

Ocean de lapte¹

Se rotește în mine rugăciunea: Dumnezeu milostiv, fii iertător cu mine, Dumnezeule iertător, fii milostiv cu mine! Ruga aceasta mi se învârte în cap din seara zilei de duminică – o zi lungă și intensă de terapie prin metoda constelațiilor familiale². Fiindcă faptele lumii ajung la mine cu intensitate, mă sperii adesea, iar în aceste cazuri singurul lucru care mă ajută este să-mi ofer viața neconținut, cu bună știință și imediat. Să rămân lucidă. Să rămân echilibrată. Să pot căra cele moștenite. Să pot fi abordabilă. Să am forța de a ține legătura cu propriul meu nucleu. Să-mi păstrez demnitatea chiar și când smerenia mă convinge să devin flexibilă.

Duminică seara însă în mine se învârtea doar rugăciunea, neintersectată de vreo filozofie, teorie sau explicație. Doar rugăciunea pură. Iar azi dimineață, în vreme ce făceam exerciții de concentrare cu un client și ședeam amândoi în liniște totală în fața diagramei *yantra*, mă întrebam oare ce ar crede o persoană neinițiată în yoga despre noi dacă ne-ar vedea acum, așa. După câțiva timp, clientul meu arăta toate semnele relaxării profunde și varianta ca el să se răstoarne

-
- 1 În cosmologia hinduistă, *oceanul de lapte* este unul dintre cele șapte oceane situate în diferitele planuri ale existenței. Metaforă a nemuririi, a permanenței și a calmului.
  - 2 *Metoda constelațiilor familiale* (în germană *Familienaufstellung*) este o terapie legată de numele lui Bert Hellinger, care caută sursa anumitor blocaje în tipare familiale.

peste mine nu putea fi exclusă. Era obosit și mai degrabă odihna i-ar fi făcut bine atunci și acolo, nu exersarea concentrării. Eu în schimb, privind punctul din mijlocul diagramei Śri Yantra, am văzut, ca de atâtea ori în ultima vreme, cum cad vălurile iluziei – de parcă mi-ar lua cineva vălurile existenței din fața ochilor, precum a procedat pentru un scurt moment și Krishna cu Arjuna. Nu este vorba aici de scene monumentale și narațiuni, nu văd focuri de artificii, probabil nu poate fi numită nici viziune, e mai degrabă o stare a existenței, o compasiune ce se revarsă din inima mea, care se manifestă în modul cel mai natural și în care sunt prezentă și eu cu toată ființa mea.

După aceea am pornit cu treburi în oraș și, cum coboram în liniștea deplină strada proaspăt îmbăiată de ploaie, totul era cât se poate de real și în același timp cât se poate de ireal. Nimic nu avea contururi bine determinate, totul pulsa, respira și se revărsa. Nuanțele de verde, miremele, chiar și griul betonului existau doar, erau în ordine, înlăuntrul ordinii. Iar eu aproape că plângeam. Lacrima din ochi privea pe furiș în afară, fără vreun motiv, până în clipa în care mi-am dat seama că și eu, la rândul meu, șiroiesc doar, mă revărs, ca parte a Celui care se manifestă. Apoi am intrat într-un *print shop* să-mi imprim ceva, gândindu-mă că n-am niciun chef să mă duc și până la piață, deși chiar am fi avut nevoie de niște lapte de bivoliță și de ceva brânzeturi. Abia am închis ușa în spatele meu când am auzit pe cineva strigând în maghiară: nu cumpără nimeni lapte? Mă întorc: o tanti de la sat în fustă țărănească și cu năframă pe cap. Ba da, eu, spun. Pofțiți aici: lapte de bivoliță. Îl cumpăr de îndată. Am și telemea, doriți? Doresc. În secunde următoare împart telemeaua cu angajatul de la *print shop*, între timp printez, fotocopiez și plătesc. În jurul nostru, studenți străini și localnici; în toiul acestei forfote simt priviri uimite, nedumerite, în timp ce eu mă tocmesc să cumpăr laptele de miercuri din biroul plin cu copiatoare și imprimante.

Abia ies din birou când mă sună un vechi cunoscut. Mă bucur tare mult să-l aud. Ar reveni să facă yoga cu mine și spune – parcă mai degrabă sieși decât mie – că a încercat multe lucruri căutându-și

calea, până și-a dat seama că la noi pulsează viața, și asta îl readuce la orele mele de yoga. Simt furnicături din cap până-n picioare, iar rugăciunea se aude din nou înlăuntrul meu, mă înconjoară, mă îmbrățișează: Dumnezeule milostiv, fii iertător cu mine, Dumnezeule iertător, fii milostiv cu mine! Și ofer minunii care Există tot ceea ce primesc.

Cât ești de minunată

A trecut jumătatea anului, ca un bălci al deșertăciunilor presărat cu veșnicii trecătoare. În întâlnirile mele cu alte persoane, mi-am renăscut lumea, dar m-am renăscut și pe mine însămi. Uneori dezo-lată, alteori încântată, contemlu ceea ce a ieșit.

Cea mai emoționantă întâlnire am avut-o recent la Hoghiz, în satul meu natal, invitată fiind la clubul pensionarilor. Populația maghiară a comunei reprezintă o diasporă internă, șansele ca ea să existe și peste câteva secole sunt prea mici. Oamenii din diasporă sunt foarte diferiți de cei care formează blocuri etnice compacte în zonele în care locuiesc. Nu sunt nici mai răi, nici mai buni, doar diferiți. Sunt primitivi, calzi la suflet, poate cu mai puține temeri și, prin urmare, cu mai puține orgolii. Religiile s-au amestecat aidoma celor două aluaturi de culori diferite din checul marmorat. Și, de fapt, pe prea puțini îi interesează ce conține exact partea maro și ce conține exact partea albă; ce îi interesează este prăjitura în sine. Preoții protestanți trimiși în satul nostru percep cu dificultate această situație. La început încearcă să le separe pe cele două, dar ulterior încep și ei, treptat-treptat și măcar parțial, să se integreze.

Aveam nevoie de curaj. De curaj pentru a duce cu mine acasă și a oferi mărfurile pe care le-am dobândit umblând prin lume, pentru a le arăta bătrânilor care au trăit mai mulți ani și au acumulat mai

multă experiență decât mine. Și, cu toate că manifestă multă bună-voință față de mine, urma totuși să fiu cântărită. Fiindcă acești bătrâni de acasă știu încă totul despre toată lumea. Dacă nu chiar despre mine, atunci cu siguranță despre străbunii și părinții mei. În aceste condiții, a-mi asuma ceea ce duceam și ofeream acestor oameni, știind că cea mai mică lipsă de credibilitate ar fi generat avertismente, fie și numai sub forma unor fulgere în priviri, necesita curaj.

Se spune că nimeni nu ar trebui să se întoarcă în satul natal, nici dacă se tocmește acolo doar ca porcar. Ei bine, riscul pe care și-l asumă cel care se întoarce acasă în sat depinde de ce obiective urmărește. Dacă țelurile sunt succesele răsunătoare, averea și faima care să-i hrănească orgoliul în timp ce el se ocoșește, atunci chiar că nu ar trebui să se întoarcă acasă niciodată și cu nimic, pentru că s-ar putea ca toate aceste lucruri să se sfărâme acolo. Dacă în schimb dorește să-și formeze o imagine exactă despre sine, despre stadiul în care se află, atunci da, ar trebui să petreacă o săptămână cu părinții săi, să le ofere ceea ce are, și mai devreme sau mai târziu va ieși la iveală câtă smerenie și respect pentru viață poartă acea persoană în sinea sa. Fiindcă respectul și grațitudinea față de strămoși și față de locurile natale sunt fix egale cu respectul și grațitudinea pe care le manifestăm pentru propria viață, pentru semenii noștri și pentru fiecare ființă sensibilă care trăiește alături de noi.

Am acceptat deci invitația și am plecat spre casă, eu, mucoasa de odinioară, cu urmele lăsate de bruma vremurilor pe părul meu pe jumătate cărunt și pe ridurile de pe față. Am pornit cu aceeași înflăcărare în inimă cu care alergam prin sat în copilărie. Au lăsat la latitudinea mea tema prezentării pe care urma să o țin. Nu m-am pregătit în mod special. Am câteva subiecte favorite care se prezintă singure oricând, cu plăcere și într-o înfățișare adaptată publicului din momentul respectiv. Când m-am așezat pe scaunul din curtea scaldată într-o lumină strălucitoare, nu știam despre ce voi vorbi. Vedeam doar cui urma să mă adresez. Unor oameni receptivi, cu

suflete nepieritoare. Unor zâmbete minunate și unei încrederi în mine atât de mari, încât întreg universul abia o încăpea. Am început să vorbesc despre metoda constelațiilor familiale. Știam că sunt acolo multe lucruri pe care ei le vor înțelege, pentru că erau ale lor și că poate s-ar bucura să obțină confirmări referitoare la oscilațiile lăuntrice ale sufletului, că poate nu s-au zăpăcit cu toții între timp și că lumea – indiferent că prin intermediul terapiilor sau cu ajutorul altor cârje – și-ar putea regăsi ordinea, cea eternă și totodată în continuă schimbare. Am vorbit la fel de deschis, clar și fără menajamente ca în fața grupurilor mele mici din Cluj, unde beneficiaz de protecție, fiind pe teren propriu.

Și am navigat încet, împreună cu auditoriul meu, spre apele adânci. Unde tăcerea este mai apăsătoare, unde te cuprind frisoanele, unde ți se taie respirația pentru o clipă și parcă și inima se oprește. În prezentarea mea am atins nu doar temele de suprafață legate de familie, ci și pe cele grave: incestul, crima, sinuciderea. Toți cei prezenți s-au regăsit, fiindcă psihicul știa: toate acestea fac parte din noi. Puteam fi prezenți toți, fără să avem nevoie să purtăm măști. Prezenți pentru a discuta pe îndelete sau doar tangențial anumite subiecte și, în primul rând, pentru a ne examina propria atitudine față de toate acestea. Reveneam în permanență la noi înșine. Ulterior mi s-au pus și întrebări: ce i-a mobilizat în mod deosebit pe cei prezenți a fost tema echilibrului dintre ceea ce oferim și ceea ce primim. Au fost și întrebări la care nu am avut răspuns, dar poate că posibilitatea de a da măcar glas acelor cuvinte, existența unui mediu în care s-au putut pune acele întrebări, au fost suficiente. Inițial deschiseseam discuția spunând că voi vorbi despre metoda constelațiilor familiale pentru că este una dintre pasiunile mele, îmi place foarte mult s-o aplic și vreau s-o împărtășesc cu cei prezenți. Dar rostind aceste cuvinte știam, întotdeauna știu, că în astfel de situații eu sunt de fiecare dată cea care primește, și primesc enorm de mult, o povară dulce, ca un măr încovoiat de fructe în octombrie. Și

într-adevăr am pornit spre casă cu poala plină, încărcată de binecuvântări și mulțumiri din inimă.

Cel mai mare miracol a fost probabil prezența mamei mele. Stătea lângă mine în cerc, pe scaunul rezervat clientului în cadrul terapiei prin metoda constelațiilor familiale. Ședea acolo, dar eu mă simțeam liberă să vorbesc fără să mă gândesc fie și o clipă că mama aude ce spun și că din această cauză n-aș putea eventual aduce în discuție anumite chestiuni. Dimpotrivă, faptul că a fost acolo, iar eu am putut ilustra unele situații cu exemple din propria noastră viață și cu schimbările petrecute în relația noastră, mi-a dat forță, am putut să fiu fără rețineri eu însămi.

Cuvintele de încheiere și mulțumire ale conducătorului clubului au fost: „Sper că au putut vedea cu toții cât ești de minunată”. În sinea mea am interpretat această afirmație așa cum v-o transmit vouă acum: sper că poți vedea cât ești de minunat, cât ești de minunată.